YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal Of Education Faculty),2016,Cilt:XIII, Sayı:I,26-50 http://efdergi.yyu.edu.tr

ISSN:1305-2020

İlkokul Ve Ortaokul Öğretmenlerinin Okullarda Stratejik Planlama Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

Ahmet AKBABA*

Yalçın Varol YILDIZBAŞ**

Öz: Bu çalışmanın amacı, ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin okullarda yapılan stratejik planlama uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Tarama modeli ile yapılan araştırmanın evrenini, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Van Tuşba ve İpekyolu ilçe merkezlerinde bulunan 63 ilk ve 66 ortaokulda görev yapan 1524 sınıf ve 1656 branş öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu ise, random yöntemle seçilen, 4 ilkokul ve 4 ortaokulda görev yapan 108'i sınıf öğretmeni ve 92'si branş öğretmeni olmak üzere toplam 200 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, Memduhoğlu ve Uçar (2012) tarafından geliştirilen; "Okullarda Stratejik Planlama Uygulamalarını Değerlendirme" ölçeği kullanılarak elde edilmiştir.

Araştırma sonucunda, stratejik planlama uygulamalarında kurumsal yapının uygunluğu ile stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci boyutlarına göre stratejik planlama eğitimi alan öğretmenlerin okullardaki stratejik planlama uygulamalarına ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu, stratejik plan uygulamalarında karşılaşılan sorunlar boyutunda ise okul personellerinin stratejik planlama çalışmalarına duyarsız oldukları, planlama uygulamalarına inançlarının az olduğu, yöneticilerin planlama çalışmalarına gereken önemi vermedikleri, planlama çalışmalarına yeterli zaman ayrılmadığı, mevcut kaynakların istenilen şekilde kullanılmadığı ve okul için belirlenen tehditlerin planlamada göz ardı edildiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Stratejik planlama, ilkokul, ortaokul, öğretmen.

---

*Yrd. Doç. Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi VAN. mail: ahmetakbaba13@gmail.com
** Öğretmen.Yüksek Lisans Öğrencisi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü . mail: yalcinvarol@hotmail.com

Gönderim: 27.01.2015 **Kabul:** 20.12.2015 **Yayın:** 25.01.2016

YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi (YYU Journal Of Education Faculty),2016,Cilt:XIII, Sayı:I,26-50 http://efdergi.yyu.edu.tr

ISSN:1305-2020

The Primary And Secondary School Teachers' Feedback Regarding Strategic Planning Applications in Schools

Abstract: The main objective of this study is to determine the primary and secondary school teachers' feedback regarding strategic planning applications in schools. The population of the study which is applied with scanning model includes 1524 primary school teachers and 1656 subject lesson teachers working in primary and secondary schools in Van Tusba and Ipekyolu districts in the academic year of 2014-2015. The study team includes a total of 200 teachers who are 108 primary school teachers and 92 subject lesson teachers working in 4 primary schools and 4 secondary schools, selected randomly taking into account the socio-economic development level. The data of the research were obtained by using a questionnaire "Review of Strategic Planning Practices in Schools" developed by Memduhoğlu and Uçar (2012). The conclusion of the study is that the teachers who has had strategic planning training have more positive views regarding the strategic planning practices in schools, that the size of the problems encountered in the implementation of the strategic plan that doesn't respond to the strategic planning efforts of school staff, the belief that the planning application is less, it is not given importance to planning managers, planning studies don't have enough time, the available resources are not used as it's desired and the planning of the identified threats for the school have the result that all these factors are ignored.

Keywords: Strategic planning, primary school, secondary school, teacher.

GİRİŞ

Günümüzde, yaşanan değişimlere bağlı olarak eğitim sisteminde de değişimler, buna bağlı olarak da bazı önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Bu değişim başta okullar olmak üzere bütün örgütleri etkilerken, eğitim kurumlarında yeni yaklaşımlar ve uygulamaların hayata geçirilmesi, önemli bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Birçok eğitim kurumunun stratejik planlarında belirtildiği gibi, eğitim kurumların kendilerinden beklenen fonksiyonlarını gerçekleştirmeleri, doğru bir planlama ve bu planın etkili bir biçimde yürütülmesiyle olur. Bu nedenle, eğitim kurumlarının gelişmeleri, eğitimde etkililik, kalite ve verimliliği sağlayabilmeleri için stratejik planlama yapmaları gerekmektedir. Eğitim

ISSN:1305-2020

kurumundaki tüm paydaşların aktif katılımıyla yapılacak olan stratejik planlama çalışmalarıyla eğitim örgütlerinin, güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek, karşılaşılan sorunlara etkili çözüm önerileri sunarak istenen düzeye çıkmaları beklenir. Stratejik planlama kavramı son yıllarda daha fazla önem kazanmış bir kavramdır.

Strateji, kelime anlamı itibariyle "sevk etme, yöneltme, gönderme, götürme ve gütme" demektir. Eski Yunanlı General Strategos'un adına atıfla kullanılmakta ve bu generalin savunma alanındaki bilgi ve taktiklerini ifade etmektedir (Acar, 2007: 6). Strateji kavramı, yüzyıllardır kullanılan ve daha çok askeri alanda hâkim olan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır (Sütçü, 2008: 9). Yönetim açısından strateji, örgütün çeşitli fonksiyonları arasında meydana gelen karışıklıkları açıklığa kavuşturan ve genel amaçları belirleyen özellikleri düzenleyen, ekonomik bir ortamda örgütün optimuma ulaşması ile ilgili seçimsel kararlar bütünüdür (Eren, 2000: 552).

Stratejik Plan İkinci Dünya Savaşı yıllarında ortaya çıkan stratejik planlama kavramı, ilk olarak askeri alanda, daha sonra da iş dünyasında kullanılmaya başlanmıştır. 1970'li yıllarda ise yaygın olarak yükseköğretim örgütlerinde kullanılırken, farklı okul düzeylerinde uygulanması ise 1980'li yıllarda olmuştur. Bu kavram, kurumsal olarak da gelişimini sürdürmektedir (Reiger, 1993, akt. Işık ve Aypay, 2004).

Milli Eğitim Bakanlığı 2006 yılında çıkarılan Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik gereğince tüm kurumlarda stratejik plan hazırlama zorunluluğu getirirken, ilk stratejik planını 2010-2014 yıllarını kapsayacak şekilde yapmış ve böylelikle stratejik plan yapma tüm okullarda zorunlu kılınmıştır (MEB, 2009b).

Okulların değişen şartlara uyum sağlayabilmeleri, yenilik yapmalarına, açık ve dışa dönük stratejiler geliştirmelerine, birer stratejik örgüt olmalarına bağlıdır. Bu da amaca uygun yapılacak stratejik planlama ile kolaylaşabilecektir (Çalık, 2003). Okulda, stratejik planlamanın temel amacı; okulun bulunduğu çevreyi analiz ederek, okulun gelecekteki durumunu öngörmek ve bu doğrultuda mevcut kaynakları etkili kullanabilmektir (Bell, 2004, akt. Memduhoğlu ve Uçar, 2012).

Stratejik planlama kavramı, uzun dönemi kapsayan, uzun vadeli amaç ve hedeflere ulaşmak için geliştirilmiş, kapsamı geniş olan bir planlama türüdür (Gülşen, 2013). Stratejik planlama bir örgütün günlük faaliyetlerini yönlendirerek, örgüte bir anlam katarken, örgütün değerlerini, mevcut durumunu ve çevresini değerlendirip, bu faktörleri örgütün arzulanan gelecek durumu ile ilişkilendirmektedir (Gürer, 2006).

ISSN:1305-2020

Stratejik yönetim tarzını benimseyen örgütler için stratejik planlama en önemli aşamadır. Örgütlerin çevresinde belirsizliklerin artması stratejik planlamanın önemini artıran unsurlardan biridir (Çalık, 2003). Stratejik planlama, çevredeki değişimleri anlamaya yardımcı olur. Aynı zamanda planlamanın örgütsel etkililiğin artması için çözümler geliştirmeye katkısı olabilir. Günümüzde her kurum ve kuruluş için etkili bir strateji geliştirme ve uygulanabilir bir stratejik planlama gerekli görülmektedir (Yolcu, 2014).

Stratejik planlama, bir örgütte bulunan tüm paydaşların katılımını ve örgüt yöneticisinin tam desteğini içeren, sonuç almaya yönelik çabaların bütününü oluşturur. Bu bağlamda paydaşların ihtiyaç ve beklentileri, paydaşlar ve politikacıların örgütün misyonu, hedefleri ve performanslarının belirlenmesinde etkin rol oynamasını ifade eder (McCune, 1986, akt. Küçüksüleymanoğlu, 2007).

Genel strateji kavramının, savunma siyaseti çerçevesinde kalamayacağı ve her ülkenin (ya da kurumun) genel siyasetinden ayırt edilemeyeceği kolaylıkla anlaşılmaktadır. Her türlü siyasi ve ekonomik faaliyetler toplumun refahına, talebine ve eğilimlerine yöneldiği için stratejinin bugünkü alanı psikolojik, sosyal, iktisadi, ideolojik, askeri ve idari konuları da kapsamaktadır (Güçlü, 2003).

Stratejik planlama, kurumun bulunduğu noktadan amaçladığı noktaya varmasını sağlayan işlemlerin toplamıdır(Bayraktar ve Yıldız, 2007). Diğer bir tanıma göre stratejik planlama, örgütün amaçlarına ulaşması için örgütün felsefesi ve misyonunun belirlenmesi, amaçların saptanması ve stratejinin seçilmesine ilişkin kararların verilmesidir (Özçam, 2007: 32).

Stratejik plan, kaynakların öncelik sırasına göre paylaştırıldığı, örgütün tüm paydaşlarının önemsendiği, paydaşlara karşı hesap verme sorumluluğunun olduğu, çevre analizleri yapılarak var olan potansiyelin ortaya çıkarıldığı, geleceğe yönelik katılımcı bir belge niteliğindedir ve örgütün bulunduğu yerden arzuladığı yere gitmesini sağlayan faaliyetler bütününü kapsar (Memduhoğlu ve Uçar, 2012).Stratejik planlama, yalnızca bir kez yapılabilecek bir işlem değildir. Karşılaşılan fırsat ve tehditlere göre yeniden planlanması gereken bir süreçtir. Bu nedenle stratejik planlamayı yapılırken, yöneticilerin ve tüm paydaşların stratejik düşünceleri ile birlikte misyon ve vizyonlarının da güçlendirilmesi gerekmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2009a).

Stratejik planlama, bir örgütte görev almakta olan her kademedeki kişinin katılımını ve örgüt yöneticisinin tam desteğini içeren sonuç almaya yönelik çabaların bütününü oluşturur. Bu anlamda paydaşların gereksinim ve beklentileri, paydaşlar ve politika yapıcıların örgütün

ISSN:1305-2020

misyonu, hedefleri ve performans ölçümünün belirlenmesinde etkin rol oynamasını ifade eder (Küçüksüleymanoğlu, 2008)

Stratejik planlama, uzun vadeli bir süreç olduğundan geleceği kestirme, örgüt içinde personel tarafından paylaşılacak ortak bir vizyon oluşturma, aniden ortaya çıkan ve sürekli farklılık gösteren sorunlara karşı kapsamlı bir bakış açısı geliştirme, personeli ve örgütü geleceğe hazırlayabilme konularını kapsamaktadır (Durna ve Eren, 2002).

Başarılı bir stratejik uygulama ve değerlendirme, doğru yapılandırılmış bir stratejik planlamaya bağlıdır (Çelik,1994). Stratejik planlama yapılırken aşağıdaki dört temel sorunun cevaplandırılması gerekir (Devlet Planlama Teşkilatı [DPT], 2006):

a) Neredeyiz? b) Nereye gitmek istiyoruz? c) Gitmek istediğimiz yere nasıl ulaşabiliriz?

d) Başarımızı nasıl takip eder ve değerlendiririz?

"Neredeyiz?" sorusu, örgütün faaliyetini gerçekleştirdiği iç ve dış ortamın kapsamlı bir biçimde incelenmesini ve değerlendirilmesini içeren durum analizi yapılarak cevaplandırılır. "Nereye gitmek istiyoruz?" sorusu ise; misyon, vizyon, ilkeler, amaçlar ve hedefler ortaya konularak verilir. "Gitmek istediğimiz yere nasıl ulaşabiliriz?" sorusunu, amaçlar ve hedeflere ulaşmak için takip edilecek yollar ve kullanılacak yöntemler olan stratejiler cevaplandırır. Son olarak, daha önce ortaya konulan sonuçlarla planın gözden geçirilmesini ifade eden değerlendirme süreci ise "Başarımızı nasıl takip eder ve değerlendiririz?" sorusunu cevaplandırır (DPT, 2006).

Stratejik planlamanın geleneksel planlama türlerinden farkı, ayrıntıya dayalı nicel planlar oluşturmaya değil, yaratıcı fikirlerle yeni bakış açıları oluşturmaya yönelik kavramsal ve niteliksel boyuta dayalı bir planlama düşüncesi olması ile tutarlı ve anlaşılabilir bir vizyon oluşturmaya öncelik verilmesidir. Stratejik planlama, gelecekte varılmak istenilen yere ulaşabilmek amacıyla yapılacak değişiklikler ve atılacak yeni adımlar belirlenirken, kuruma odaklanılması için ortam oluşturulmasını sağlayan bir yaklaşımdır (Gülşen, 2013).

Stratejik planlama çalışmaları, çeşitli özelliklere sahip birçok kişiyi bir araya getiren; kuruma aktif katılımı, sahiplenmeyi ön plana çıkaran; kuruluşun ne olduğu, ne yaptığı ve neyi neden yaptığına yol gösteren; esas kararları ve faaliyetleri üretmek için disipline edilmiş bir çabadır (Yılmaz, 2003).

Stratejik planlama kurumun amaçlarını, hedeflerini ve bunlara nasıl ulaşılacağını gösteren yöntemleri belirlemesini gerektirir. Her yönetim aracında olduğu gibi stratejik planlamada da temel amaç kurumda veya işletmede daha iyi işler yapmaktır (Çetin, 2012).

ISSN:1305-2020

Stratejik planlama; çevrenin etkilerini ve çevresel faktörleri dikkate alarak geleceğe yönelmeyi öngören bir model olarak da ifade edilebilir. Bu nedenle, stratejik planlamanın, örgütsel değişim sürecinde kullanılması, değişimin başarısını artırabilir. Stratejik planlama, örgütlerin bakışlarını geleceğe yönelterek, kendilerine bir yol bulma anlayışı olarak da ifade edilebilir (Yolcu, 2014).

Bu çalışmada stratejik planlama süreci durum analizi, misyon ve ilkeler, vizyon, stratejik amaçlar ve hedefler, faaliyet ve projeler, izleme, değerlendirme ve performans ölçümlerinden meydana gelmektedir. Durum Analizi Durum analizi, stratejik plânlamanın ilk adımı olarak, örgütün "neredeyiz" sorusuna cevap bulması için yapılır (Acar, 2007: 33) . Durum analizi, dışsal tehditler ve içsel zayıflıklar üzerinde çalışarak, dışsal fırsatlar ve içsel güçler Durum Analizi Misyon ve İlkeler Vizyon Stratejik amaçlar ve Hedefler Faaliyet ve Projeler İzleme Değerlendirme ve Performans Ölçümü Neredeyiz? Nereye Ulaşmak İstiyoruz? Gitmek İstediğimiz Yere Nasıl Ulaşabiliriz Başarımızı Nasıl Takip Eder ve Değerlendiririz?

Okullarda oluşturulan stratejik planların uygulanmasında, yine okulların önemli paydaşı olan öğretmenlerin değerlendirmeleri oldukça gereklidir. Bu amaçla, ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin stratejik planlama uygulamalarına ilişkin görüşleri dikkate alınmaktadır.

Amaç

Bu araştırmanın amacı, ilk ve ortaokul öğretmenlerinin okullarda yapılan stratejik planlama uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. İlk ve ortaokul öğretmenlerinin okullardaki yapılan stratejik planlama uygulamalarına ilişkin görüşleri nelerdir?
2. İlk ve ortaokul öğretmenlerinin okullarda yapılan stratejik planlama uygulamalarına ilişkin görüşlerinde "cinsiyet, okul türü, branş, kıdem ve stratejik planlama ile ilgili eğitim alma durumuna" göre fark var mıdır?

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nicel olarak tasarlanmış olup, tarama modeli kullanılarak çalışma yapılmıştır. Tarama modelleri geçmişte var olan veya hala devam eden bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2008, 77). Bu modele dayalı olarak okullarda mevcut stratejik planlama uygulamaları değerlendirilmiştir.

ISSN:1305-2020

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Van Tuşba ve İpekyolu ilçe merkezlerinde bulunan 63 ilkokul ve 66 ortaokulda görev yapan 1524 sınıf öğretmeni ve 1656 branş öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu ise, random yöntemle seçilen, 4 ilkokul ve 4 ortaokulda görev yapan 108'i sınıf öğretmeni ve 92'si branş öğretmeni olmak üzere toplam 200 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların kişisel özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri

Değişken	**Düzey**	**n**	**%**
Cinsiyet	Kadın	97	48,5
	Erkek	103	51,5
Okul Türü	İlkokul	108	54,0
	Ortaokul	92	46,0
Branş	Sınıf Öğretmeni	99	49,5
	Branş Öğretmeni	101	50,5
Kıdem	1-5 yıl	122	61,0
	6-10 yıl	49	24,5
	11-15 yıl	14	7,0
	16 yıl ve üzeri	15	7,5
Stratejik Planlama ile İlgili Eğitim Alma Durumu	Eğitim Alan	43	21,5
	Eğitim Almayan	157	78,5
Toplam		**200,0**	**100,0**

Tablo 1'de görüldüğü üzere, erkek ve kadın katılımcı sayısı birbirine çok yakındır. Katılımcıların 108'i ilkokul, 92'si ortaokulda görev yapan öğretmenler olmasına karşın, 99'u sınıf öğretmeni,101'i branş öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Bu durum, ilkokulda branş öğretmenlerinin de görev yapmasından kaynaklanmaktadır. Katılımcıların yarısından fazlasının toplam mesleki hizmet süreleri beş yıl ve altındadır. Katılımcıların 43'ü stratejik planlama ile ilgili bir eğitim alırken, 157 öğretmen herhangi bir eğitim almamıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, Memduhoğlu ve Uçar (2012) tarafından geliştirilen "Okullarda Stratejik Planlama Uygulamalarını Değerlendirme" ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Van Merkez Tuşba ve İpekyolu ilçe merkezlerinde yer alan ilkokul ve ortaokullarda görevli branş öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ve özellikle okulların stratejik plan hazırlama ekibinde yer alan öğretmenlerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Okullarda Stratejik Planlama Uygulamalarını Değerlendirme Ölçeği; "kurumsal yapının stratejik planlamaya uygunluğu", "stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci" ve "stratejik planlama uygulamalarında karşılaşılan sorunlar" olmak üzere üç temel faktörden ve 22 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin faktör yük değerleri .59 ile .81 arasındadır. Madde

ISSN:1305-2020

toplam korelasyonları birinci faktörde .54 ile .68, ikinci faktörde .54 ile .75 ve üçüncü faktörde .37 ile .61 arasındadır. Faktörlerin açıkladıkları varyans oranı sırasıyla, birinci faktörde % 6,36; ikinci faktörde % 42,68 ve üçüncü faktörde % 13,57, her üç faktörün açıkladığı toplam varyans ise % 62,61'dir. Birinci faktör için hesaplanan alfa güvenirlik katsayısı .88 iken, aynı katsayı ikinci faktör için .93, üçüncü faktör için .87 toplamda ise .93 olarak bulunmuştur. Ölçek Likert tipi beşli derecelendirme ile katılımcıların verilen ifadelere ilişkin tepkilerini belirlemeyi sağlayacak şekilde oluşturulmuştur. Ölçekte yüksek puan stratejik planlama uygulamalarının olumlu, düşük puan ise olumsuz olduğunu belirtmektedir. Verilerin analizi için SPSS18 paket programı kullanılmıştır.

Ölçekteki kurumsal yapının stratejik planlamaya uygunluğu ve stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci boyutlarındaki ifadelere katılım düzeyini belirlemek için toplam puan üzerinden tanımlayıcı istatistikler (yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma), boyutlara göre bazı değişkenlere (cinsiyet, okul türü, kıdem, branş ve stratejik planlama ile ilgili eğitim alma durumu) ilişkin anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek için normalite testi yapılmış daha sonrada ilişkisiz t testi ve tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır.

Ölçeğin üçüncü boyutu olan stratejik planlama uygulamalarında karşılaşılan sorunlar boyutunda ise, sorunların boyutun toplam puanıyla açıklanmasının zor olması sebebiyle boyuta ilişkin maddeler diğer boyutlardan farklı şekilde ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir. Bu boyuta ilişkin de ifadeler ters kodlanarak, katılımcıların katılım düzeyini belirlemek için tanımlayıcı istatistikler (yüzde, frekans), bazı değişkenlere (cinsiyet, okul türü, kıdem, branş ve stratejik planlama ile ilgili eğitim alma durumu) ilişkin anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek için de normalite testi yapılmış daha sonrada ilişkisiz t testi ve tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Verilerin analizi sonucu araştırmanın bulguları; "okullarda stratejik planlama uygulamalarını değerlendirmeye ilişkin bulgular" ve "boyutlara göre kişisel değişkenlere ilişkin bulgular" olarak aşağıda verilmiştir.

Okullarda Stratejik Planlama Uygulamalarını Değerlendirmeye İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan ilkokul ve ortaokul öğretmenlerin okullarda stratejik planlama uygulamalarını değerlendirme ölçeğinin maddelerine, boyutlarına ve toplamına ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalamaları ve madde katılım sıra değerleri Tablo 2'de verilmiştir.

ISSN:1305-2020

Tablo 2: Okullarda Stratejik Planlama Uygulamalarını Değerlendirmeye İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Ortalama Puanları

Boyut	Maddeler	$\overline{X}$	ss
Kurumsal Yapının Uygunluğu	1.Okul yöneticileri stratejik planlama konusunda yeterli bilgiye sahiptir.	2,42	,94
	2.Okulumuz stratejik planlama çalışmalarına uygun bir işleyişle yönetilmektedir.	2,40	,97
	3.Okulumuzun yönetim anlayışı stratejik planlamayı kolaylaştırıcı niteliktedir.	2,44	,95
	4.Okulumuz stratejik planlamaya ilişkin olarak yeterli rehberlik ve danışmanlık hizmeti almaktadır.	2,27	,95
	5.Okulumuzda düzenli bir stratejik planlama politikası mevcuttur.	2,24	,89
	Boyut Toplamı	***2,35***	***,78***
Stratejik Plan Hazırlama ve Uygulama Süreci	6.Stratejik plan hazırlama ekibi plan hazırlama konusunda eğitim almaktadır.	2,05	,93
	7.Okul personeli stratejik planlama çalışmalarına istekli olarak katılmaktadırlar.	2,30	,98
	8.Stratejik plan, gerçekçi hedefler, ilkeler, kaynaklar ve kazanımlar belirlenerek hazırlanmaktadır.	2,47	1,01
	9.Stratejik planlama sürecinde kapsamlı durum analizi yapılmaktadır	2,25	,94
	10.Stratejik planlama çalışmalarına veliler katılmaktadır.	1,96	,98
	11.Öğretmenler stratejik planlama çalışmalarına destek vermektedir.	2,47	,96
	12.Öğrencilerin stratejik planlama çalışmalarına katılmaları sağlanmaktadır.	2,11	,90
	13.Stratejik planlama öncesi yeterli düzeyde hazırlık yapılmaktadır.	2,21	,88
	14.Hazırlanan stratejik plan sürekli değerlendirilerek revize edilmektedir.	2,13	,88
	15.Stratejik planda belirtilen fırsatlar en iyi şekilde değerlendirilmektedir.	2,24	,86
	Boyut Toplamı	***2,21***	***,74***

Tablo 2'de görüldüğü gibi, kurumsal yapının uygunluğu boyutunun toplamına göre sınıf ve branş öğretmenleri okullarda kurumsal yapının, stratejik planlamaya "düşük" seviyede uygun olduğu görüşündedirler ($\overline{X}$ =2,35; ss=,78). Kurumsal yapı boyutundaki ifadelere göre, yöneticilerin stratejik planlama konusundaki bilgileri, stratejik planlama konusunda alınan rehberlik ve danışmanlık hizmeti, okuldaki yönetim anlayışı ve okulun bu işleyişle yönetiminin stratejik planlama yapmaya uygunluğu düşük düzeydedir. "Okulumuzda düzenli bir stratejik planlama politikası mevcuttur." ifadesi ($\overline{X}$ =2,24; ss=,89) en az katılımın olduğu ifade olarak dikkat çekmektedir.

Stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci boyutunun toplamına göre de sınıf ve branş öğretmenleri, stratejik plan hazırlama ve uygulama sürecinin "düşük" seviyede olumlu olduğu kanaatindedirler ($\overline{X}$ =2,21; ss=,74). Buna göre katılımcılar, çalışanların planlama çalışmalarına istekli olarak katıldığı, planlama sürecinde gerçekçi hedeflerin belirlendiği, kapsamlı bir durum analizinin yapıldığı, planlama öncesi hazırlıkların yapıldığı ve planların revize edildiği görüşlerine "düşük" seviyede katılmışlardır. "Stratejik planlama çalışmalarına veliler katılmaktadır."($\overline{X}$ =1,96; ss=,98) ifadesi ile "Stratejik plan hazırlama ekibi plan hazırlama konusunda eğitim almaktadır." ($\overline{X}$ =2,05; ss=,93) ifadesinin katılımcılar tarafından en az katılım gösterilen ifadeler olması dikkat çeken bulgulardır.

ISSN:1305-2020

Stratejik planlama uygulamalarında karşılaşılan sorunlar boyutuna ilişkin öğretmenlerin ölçek maddelerine verdikleri cevapların (hiç katılmıyorum, pek katılmıyorum, biraz katılıyorum, çok katılıyorum ve tamamen katılıyorum) betimleyici frekans ve yüzde dağılımları tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 3: "Okul personeli stratejik planlama çalışmalarına duyarsızdır." Maddesine Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	***f***	**%**	**$\%_{yig}$**
Hiç Katılmıyorum	15	7,5	7,5
Pek Katılmıyorum	38	19,0	26,5
Biraz Katılıyorum	76	38,0	64,5
Çok Katılıyorum	51	25,5	90,0
Tamamen Katılıyorum	20	10,0	100,0
Toplam	200	100,0	

Tablo 3'te görüldüğü gibi, örneklem grubunun 15'i (% 7,5) "Okul Personeli Stratejik Planlama Çalışmalarına Duyarsızdır" maddesine hiç katılmıyorum; 38'i (% 19,0) pek katılmıyorum; 76'sı (% 38,0) biraz katılıyorum; 51'i (% 22,5) çok katılıyorum; 20'si ise (% 10,0) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Öğretmen görüşlerine göre, okul personelinin stratejik planlama çalışmalarına duyarsız olduklarını, ancak öğretmenlerin birçoğunun bu konuda kararsızlık eğilimi içinde olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4: "Stratejik planın geliştirilmesine yeterli zaman ayrılamamaktadır." Maddesine Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	***f***	**%**	**$\%_{yig}$**
Hiç Katılmıyorum	19	9,5	9,5
Pek Katılmıyorum	40	20,0	29,5
Biraz Katılıyorum	78	39,0	68,5
Çok Katılıyorum	45	22,5	91,0
Tamamen Katılıyorum	18	9,0	100,0
Toplam	200	100,0	

Tablo 4'te görüldüğü gibi, örneklem grubunun 19'ı (% 9,5) "Stratejik planın geliştirilmesine yeterli zaman ayrılamamaktadır" maddesine hiç katılmıyorum; 40'ı (% 20,0) pek katılmıyorum; 78'i (% 39,0) biraz katılıyorum; 45'i (% 22,5) çok katılıyorum; 18'i ise (% 9,0) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Öğretmenlerin, okul stratejik planın geliştirilmesi için yeterli zamanın ayrılmadığı görüşüne katılım çok olduğunu, ancak öğretmenlerin birçoğunun bu konuda kararsızlık eğilimi içinde olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 5: "Çalışanlar stratejik planın uygulanacağına inanmazlar." Maddesine Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

ISSN:1305-2020

Gruplar	*f*	%	$\%_{yig}$
Hiç Katılmıyorum	26	13,0	13,0
Pek Katılmıyorum	34	17,0	30,0
Biraz Katılıyorum	76	38,0	68,0
Çok Katılıyorum	50	25,0	93,0
Tamamen Katılıyorum	14	7,0	100,0
Toplam	200	100,0	

Tablo 5'te görüldüğü gibi, örneklem grubunun 26'sı (% 13,0) "Çalışanlar stratejik planın uygulanacağına inanmazlar" maddesine hiç katılmıyorum; 34'ü (% 17,0) pek katılmıyorum; 78'i (% 38,0) biraz katılıyorum; 50'si (% 25,0) çok katılıyorum; 14'ü ise (% 7,0) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Öğretmenlerin, çalışanların stratejik planın uygulanmasına ilişkin inancının az olduğunu düşündüklerini, ancak öğretmenlerin birçoğunun bu konuda kararsızlık eğilimi içinde olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 6: "Yöneticiler okulda stratejik planlama uygulamalarını gerekli görmemektedir." Maddesine Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	*f*	%	$\%_{yig}$
Hiç Katılmıyorum	23	11,5	11,5
Pek Katılmıyorum	25	12,5	24i0
Biraz Katılıyorum	63	31,5	55,5
Çok Katılıyorum	70	35,0	90,5
Tamamen Katılıyorum	19	9,5	100,0
Toplam	200	100,0	

Tablo 6'da görüldüğü gibi, örneklem grubunun 23'ü (% 11,5) "Yöneticiler okulda stratejik planlama uygulamalarını gerekli görmemektedir" maddesine hiç katılmıyorum; 25'i (% 12,5) pek katılmıyorum; 63'ü (% 31,5) biraz katılıyorum; 70'i (% 35,0) çok katılıyorum; 19'u ise (% 9,5) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Öğretmen görüşlerine göre, yöneticilerin stratejik planlama uygulamalarına yeterince önem vermediklerini, bu yüzden planlama çalışmalarında yönlendirici olamadıklarını söylemek mümkündür.

Tablo 7: "Stratejik planlar hazırlanırken çevrenin ve okulun koşulları göz ardı edilmektedir." Maddesine Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	*f*	%	$\%_{yig}$
Hiç Katılmıyorum	23	11,5	11,5
Pek Katılmıyorum	44	22,0	33,5
Biraz Katılıyorum	57	28,5	62,0
Çok Katılıyorum	53	26,5	88,5
Tamamen Katılıyorum	23	11,5	100,0
Toplam	200	100,0	

ISSN:1305-2020

Tablo 7'de görüldüğü gibi, örneklem grubunun 23'ü (% 11,5) "Stratejik planlar hazırlanırken çevrenin ve okulun koşulları göz ardı edilmektedir" maddesine hiç katılmıyorum; 44'ü (% 22,0) pek katılmıyorum; 57'si (% 28,5) biraz katılıyorum; 53'ü (% 26,5) çok katılıyorum; 23'ü ise (% 11,5) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Öğretmen görüşlerine göre, stratejik planların hazırlanmasında mevcut kaynaklar olan çevre ve okul şartlarının görmezden gelindiğini söylemek mümkündür.

Tablo 8: "Stratejik planlarda okulun sahip olduğu güçlü ve zayıf yanları gerçekçi bir şekilde belirlenememektedir." Maddesine Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	***f***	**%**	**$\%_{yig}$**
Hiç Katılmıyorum	25	12,5	12,5
Pek Katılmıyorum	48	24,0	36,5
Biraz Katılıyorum	61	30,5	67,0
Çok Katılıyorum	38	19,0	86,0
Tamamen Katılıyorum	28	14,0	100,0
Toplam	200	100,0	

Tablo 8'de görüldüğü gibi, örneklem grubunun 25'i (% 12,5) "Stratejik planlarda okulun sahip olduğu güçlü ve zayıf yanları gerçekçi bir şekilde belirlenememektedir" maddesine hiç katılmıyorum; 48'i (% 24,0) pek katılmıyorum; 61'i (% 30,5) biraz katılıyorum; 38'i (% 19,0) çok katılıyorum; 28'i ise (% 14,0) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Öğretmen görüşlerine göre, stratejik planlarda okulun sahip olduğu güçlü ve zayıf yanların gerçekçi olarak belirlenebildiğini söylemek mümkündür.

Tablo 9: "Stratejik planda belirlenen okulun zayıf yanları ve tehditler uygulamada göz ardı edilmektedir." Maddesine Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	***F***	**%**	**$\%_{yig}$**
Hiç Katılmıyorum	30	15,0	15,0
Pek Katılmıyorum	46	23,0	38,0
Biraz Katılıyorum	73	36,5	74,5
Çok Katılıyorum	38	19,0	93,5
Tamamen Katılıyorum	13	6,5	100,0
Toplam	200	100,0	

Tablo 9'da görüldüğü gibi, örneklem grubunun 30'u (% 15,0) "Stratejik planda belirlenen okulun zayıf yanları ve tehditler uygulamada göz ardı edilmektedir" maddesine hiç katılmıyorum; 46sı (% 23,0) pek katılmıyorum; 73'ü (% 36,5) biraz katılıyorum; 38'i (% 19,0) çok katılıyorum; 13'ü ise (% 6,5) tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir. Öğretmen görüşlerine göre, stratejik planlarda okul için belirlenen zayıf yanlar ve tehditlerin uygulamada görmezden gelinmediğini söylemek mümkündür.

Boyutlara Göre Kişisel Değişkenlere İlişkin Bulgular

ISSN:1305-2020

Araştırmaya katılan sınıf ve branş öğretmenlerinin stratejik planlama uygulamaları boyutlarından, kurumsal yapının uygunluğu ile stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci boyutlarının cinsiyet, okul türü, branş ve stratejik planlama ile ilgili eğitim alma değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin yapılan t-testi sonuçları Tablo 10 ve Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 10: Kurumsal Yapının Uygunluğu Boyutunda Katılımcı Görüşlerinin Cinsiyet, Okul Türü, Branş ve Stratejik Planlama İle İlgili Eğitim Alma Değişkenlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

	Düzey	**Değişkenler**	**n**	$\overline{X}$	***ss.***	***sd.***	***t***	**p**
Kurumsal Yapının Uygunluğu Boyutuna İlişkin Görüşler	***Cinsiyet***	Kadın	*97*	*2,33*	***,73***			
		Erkek	*103*	*2,36*	***,82***	***198***	***-0,26***	,79
	Okul Türü	İlkokul	*108*	*2,29*	***,75***			
		Ortaokul	*92*	*2,42*	***,81***	***198***	***-1,18***	,23
	Branş	Sınıf Öğretmeni	*99*	*2,29*	***,76***			
		Branş Öğretmeni	*101*	*2,40*	***,79***	***198***	***-0,96***	,33
	Sp Eğitimi Alma	Eğitim Alan	*43*	*2,60*	***,68***			
		Eğitim Almayan	*157*	*2,28*	***,79***	***198***	***2,36***	,01*

*: p<.05

Tablo 10'da görüldüğü gibi, katılımcıların kurumsal yapının uygunluğu boyutuna ilişkin görüşleri ile cinsiyet [$t_{(198)}$ =-0,26; p>.05], okul türü [$t_{(198)}$ =-1,18; p>.05] ve branş [$t_{(198)}$ =-0,96; p>.05] değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin okullardaki kurumsal yapının uygunluğu boyutuna ilişkin görüşleri ($\overline{X}$ =2,35;ss=,78) ile stratejik planlamayla ilgili eğitim alma durumları ($\overline{X}$ =2,60; ss=,68) arasında anlamlı bir farklılık vardır [$t_{(198)}$ =2,36; p<.05]. Buna göre stratejik planlama eğitimi alan öğretmenlerin okullardaki kurumsal yapının uygunluğu boyutuna ilişkin görüşleri daha olumludur.

Tablo 11: Stratejik Plan Hazırlama ve Uygulama Süreci Boyutunda Katılımcı Görüşlerinin Cinsiyet, Okul Türü, Branş ve Stratejik Planlama İle İlgili Eğitim Alma Değişkenlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

	Düzey	**Değişkenler**	**n**	$\overline{X}$	***ss.***	***sd.***	***t***	**p**
Stratejik Plan Hazırlama ve Uygulama Süreci Boyutuna İlişkin Görüşler	***Cinsiyet***	Kadın	*97*	*2,51*	***,60***			
		Erkek	*103*	*2,99*	***,71***	***198***	***-0,51***	,60
	Okul Türü	İlkokul	*108*	*2,26*	***,66***			
		Ortaokul	*92*	*2,29*	***,66***	***198***	***-0,34***	,73
	Branş	Sınıf Öğretmeni	*99*	*2,27*	***,67***			
		Branş Öğretmeni	*101*	*2,28*	***,64***	***198***	***-0,08***	,93
	Sp Eğitimi Alma	Eğitim Alan	*43*	*2,51*	***,65***			
		Eğitim Almayan	*157*	*2,21*	***,65***	***198***	***2,67***	,00*

*: p<.05

Tablo 11'de görüldüğü gibi, katılımcıların stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci boyutuna ilişkin görüşleri ile cinsiyet [$t_{(198)}$ =-0,51; p>.05], okul türü [$t_{(198)}$ =-0,34; p>.05] ve branş [$t_{(198)}$ =-0,08; p>.05] değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

ISSN:1305-2020

İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin okullardaki stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci boyutuna ilişkin görüşleri ($\overline{X}$ =2,21; ss=,74) ile stratejik planlamayla ilgili eğitim alma durumları ($\overline{X}$ =2,51; ss=,65) arasında anlamlı bir farklılık vardır [$t_{(198)}$ =2,67; p<.05]. Buna göre stratejik planlama eğitimi alan öğretmenlerin okullardaki stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci boyutuna ilişkin görüşleri daha olumludur.

Stratejik plan uygulamalarında karşılaşılan sorunlar boyutunun maddelerinin cinsiyet, okul türü, branş ve stratejik planlama ile ilgili eğitim alma değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin yapılan t-testi sonuçları ise tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 12: "Okul personeli stratejik planlama çalışmalarına duyarsızdır." Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Cinsiyet, Okul Türü, Branş ve Stratejik Planlama İle İlgili Eğitim Alma Değişkenlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

	Düzey	**Değişkenler**	**n**	$\overline{X}$	***ss.***	***sd.***	***t***	**p**
Okul personeli stratejik planlama çalışmalarına duyarsızdır.	***Cinsiyet***	Kadın	*97*	*3,01*	***1,13***			
		Erkek	*103*	*3,21*	***,99***	***198***	***-1,35***	,17
	Okul Türü	İlkokul	*108*	*3,04*	***1,10***			
		Ortaokul	*92*	*3,21*	***1,02***	***198***	***-1,12***	,26
	Branş	Sınıf Öğretmeni	*99*	*3,07*	***1,13***			
		Branş Öğretmeni	*101*	*3,16*	***,99***	***198***	***-0,58***	,56
	Sp Eğitimi Alma	Eğitim Alan	*43*	*3,16*	***,94***			
		Eğitim Almayan	*157*	*3,10*	***1,09***	***198***	***0,33***	,74

*: p<.05

Tablo 12'de görüldüğü gibi, "Okul personeli stratejik planlama çalışmalarına duyarsızdır" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri ile cinsiyet [$t_{(198)}$ =-1,35; p>.05], okul türü [$t_{(198)}$ =-1,12; p>.05], branş [$t_{(198)}$ =-0,58; p>.05] ve stratejik planlama ile ilgili eğitim alma [$t_{(198)}$ =0,33; p>.05] değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 13: "Stratejik planın geliştirilmesine yeterli zaman ayrılamamaktadır."Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Cinsiyet, Okul Türü, Branş ve Stratejik Planlama İle İlgili Eğitim Alma Değişkenlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

	Düzey	**Değişkenler**	**n**	$\overline{X}$	***ss.***	***sd.***	***t***	**p**
Stratejik planın geliştirilmesine yeterli zaman ayrılamamaktadır.	***Cinsiyet***	Kadın	*97*	*2,91*	***1,10***			
		Erkek	*103*	*3,12*	***1,05***	***198***	***-1,37***	,17
	Okul Türü	İlkokul	*108*	*2,94*	***1,13***			
		Ortaokul	*92*	*3,11*	***1,01***	***198***	***-1,13***	,25
	Branş	Sınıf Öğretmeni	*99*	*2,97*	***1,14***			
		Branş Öğretmeni	*101*	*3,06*	***1,01***	***198***	***-0,58***	,55
	Sp Eğitimi Alma	Eğitim Alan	*43*	*3,02*	***,93***			
		Eğitim Almayan	*157*	*3,01*	***1,12***	***198***	***0,56***	,95

*: p<.05

Tablo 13'te görüldüğü gibi, "Stratejik planın geliştirilmesine yeterli zaman ayrılamamaktadır" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri ile cinsiyet [$t_{(198)}$ =-1,37; p>.05], okul türü [$t_{(198)}$ =-1,13; p>.05], branş [$t_{(198)}$ =-0,58; p>.05] ve stratejik planlama ile ilgili eğitim alma [$t_{(198)}$ =0,56; p>.05] değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

ISSN:1305-2020

Tablo 14: "Çalışanlar stratejik planın uygulanacağına inanmazlar." Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Cinsiyet, Okul Türü, Branş ve Stratejik Planlama İle İlgili Eğitim Alma Değişkenlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

	Düzey	Değişkenler	n	$\overline{X}$	ss.	sd.	t	p
Çalışanlar stratejik planın uygulanacağına inanmazlar.	*Cinsiyet*	Kadın	*97*	*2,84*	***1,09***			
		Erkek	*103*	*3,08*	***1,10***	***198***	***-1,55***	,12
	Okul Türü	İlkokul	*108*	*2,86*	***1,13***			
		Ortaokul	*92*	*3,08*	***1,07***	***198***	***-1,37***	,17
	Branş	Sınıf Öğretmeni	*99*	*2,92*	***1,11***			
		Branş Öğretmeni	*101*	*3,00*	***1,10***	***198***	***-0,51***	,60
	Sp Eğitimi Alma	Eğitim Alan	*43*	*3,05*	***1,04***			
		Eğitim Almayan	*157*	*2,94*	***1,12***	***198***	***0,57***	,56

*: p<.05

Tablo 14'te görüldüğü gibi, "Çalışanlar stratejik planın uygulanacağına inanmazlar" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri ile cinsiyet [$t_{(198)}$ =-1,55; p>.05], okul türü [$t_{(198)}$ =-1,37; p>.05], branş [$t_{(198)}$ =-0,51; p>.05] ve stratejik planlama ile ilgili eğitim alma [$t_{(198)}$ =0,57; p>.05] değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 15: "Yöneticiler okulda stratejik planlama uygulamalarını gerekli görmemektedir."Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Cinsiyet, Okul Türü, Branş ve Stratejik Planlama İle İlgili Eğitim Alma Değişkenlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

	Düzey	Değişkenler	n	$\overline{X}$	ss.	sd.	t	p
Yöneticiler okulda stratejik planlama uygulamalarını gerekli görmemektedir.	*Cinsiyet*	Kadın	*97*	*3,12*	***1,21***			
		Erkek	*103*	*3,24*	***1,06***	***198***	***-0,74***	,46
	Okul Türü	İlkokul	*108*	*3,08*	***1,21***			
		Ortaokul	*92*	*3,30*	***1,02***	***198***	***-1,37***	,17
	Branş	Sınıf Öğretmeni	*99*	*3,05*	***1,20***			
		Branş Öğretmeni	*101*	*3,32*	***1,04***	***198***	***-1,66***	,09
	Sp Eğitimi Alma	Eğitim Alan	*43*	*3,19*	***1,16***			
		Eğitim Almayan	*157*	*3,18*	***1,13***	***198***	***0,68***	,99

*: p<.05

Tablo 15'te görüldüğü gibi, "Yöneticiler okulda stratejik planlama uygulamalarını gerekli görmemektedir" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri ile cinsiyet [$t_{(198)}$ =-0,74; p>.05], okul türü [$t_{(198)}$ =-1,37; p>.05], branş [$t_{(198)}$ =-1,66; p>.05] ve stratejik planlama ile ilgili eğitim alma [$t_{(198)}$ =0,68; p>.05] değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 16: "Stratejik planlar hazırlanırken çevrenin ve okulun koşulları göz ardı edilmektedir."Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Cinsiyet, Okul Türü, Branş ve Stratejik Planlama İle İlgili Eğitim Alma Değişkenlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

	Düzey	Değişkenler	n	$\overline{X}$	ss.	sd.	t	p
Stratejik planlar hazırlanırken çevrenin ve okulun koşulları göz ardı edilmektedir.	*Cinsiyet*	Kadın	*97*	*2,81*	***1,15***			
		Erkek	*103*	*3,26*	***1,18***	***198***	***-2,70***	,00*
	Okul Türü	İlkokul	*108*	*2,97*	***1,26***			
		Ortaokul	*92*	*3,13*	***1,09***	***198***	***-0,93***	,34
	Branş	Sınıf Öğretmeni	*99*	*2,95*	***1,25***			
		Branş Öğretmeni	*101*	*3,14*	***1,11***	***198***	***-1,12***	,26
	Sp Eğitimi	Eğitim Alan	*43*	*3,26*	***1,13***			

ISSN:1305-2020

	Alma	Eğitim Almayan	*157*	*2,99*	***1,19***	***198***	***1,31***	,19

*: p<.05

Tablo 16'da görüldüğü gibi, "Stratejik planlar hazırlanırken çevrenin ve okulun koşulları göz ardı edilmektedir" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri okul türü [$t_{(198)}$ =-0,93; p>.05], branş [$t_{(198)}$ =-1,12; p>.05] ve stratejik planlama ile ilgili eğitim alma [$t_{(198)}$ =1,31; p>.05] değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık yokken, cinsiyet değişkeniyle ($\overline{X}$ =3,26; ss=1,18) anlamlı bir ilişki bulunmuştur [$t_{(198)}$ =-2,70; p<.05]. Buna göre, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden daha çok stratejik planlamada çevre ve okul şartlarının göz ardı edildiğini düşündüklerini söylemek mümkündür.

Tablo 17: "Stratejik planlarda okulun sahip olduğu güçlü ve zayıf yanları gerçekçi bir şekilde belirlenememektedir."Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Cinsiyet, Okul Türü, Branş ve Stratejik Planlama İle İlgili Eğitim Alma Değişkenlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

	Düzey	**Değişkenler**	**n**	$\overline{X}$	***ss.***	***sd.***	***t***	**p**
Stratejik planlarda okulun sahip olduğu güçlü ve zayıf yanları gerçekçi bir şekilde belirlenememektedir.	***Cinsiyet***	Kadın	*97*	*2,75*	***1,14***			
		Erkek	*103*	*3,19*	***1,26***	***198***	***-2,58***	,01*
	Okul Türü	İlkokul	*108*	*2,81*	***1,29***			
		Ortaokul	*92*	*3,17*	***1,10***	***198***	***-2,08***	,03*
	Branş	Sınıf Öğretmeni	*99*	*2,80*	***1,29***			
		Branş Öğretmeni	*101*	*3,16*	***1,12***	***198***	***-2,10***	,03*
	Sp Eğitimi Alma	Eğitim Alan	*43*	*2,98*	***1,22***			
		Eğitim Almayan	*157*	*2,98*	***1,22***	***198***	***-0,02***	,98

*: p<.05

Tablo 17'de görüldüğü gibi, "Stratejik planlarda okulun sahip olduğu güçlü ve zayıf yanları gerçekçi bir şekilde belirlenememektedir" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri ile stratejik planlama ile ilgili eğitim alma değişkeni [$t_{(198)}$ =-0,02; p>.05] arasında anlamlı bir farklılık yokken, cinsiyet ($\overline{X}$ =3,19; ss=1,26) değişkeniyle [$t_{(198)}$ =-2,58; p<.05], okul türü ($\overline{X}$ =3,17; ss=1,10) değişkeniyle [$t_{(198)}$ =-2,08; p<.05] ve branş ($\overline{X}$ =3,16; ss=1,12) değişkeniyle [$t_{(198)}$ =-2,10; p<.05] olan ilişkiler anlamlı bulunmuştur. Buna göre, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden, ortaokul öğretmenlerinin ilkokul öğretmenlerinden ve branş öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinden daha fazla stratejik planlarda okulun güçlü ve zayıf yanlarını belirlemenin daha zor olduğunu düşündüklerini söylemek mümkündür. Bu durum, branş öğretmenlerinin daha çok ortaokullarda görev yapmalarından kaynaklanmaktadır.

Tablo 18: "Stratejik planda belirlenen okulun zayıf yanları ve tehditler uygulamada göz ardı edilmektedir."Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Cinsiyet, Okul Türü, Branş ve Stratejik Planlama İle İlgili Eğitim Alma Değişkenlerine İlişkin t-Testi Sonuçları

	Düzey	**Değişkenler**	**n**	$\overline{X}$	***ss.***	***sd.***	***t***	**p**
	Cinsiyet	Kadın	*97*	*2,64*	***1,12***			
		Erkek	*103*	*2,93*	***1,08***	***198***	***-1,86***	,06

ISSN:1305-2020

Stratejik planda belirlenen okulun zayıf yanları ve tehditler uygulamada göz ardı edilmektedir.	***Okul Türü***	İlkokul	*108*	*2,66*	***1,16***			
		Ortaokul	*92*	*2,95*	***1,04***	***198***	***-1,83***	,06
	Branş	Sınıf Öğretmeni	*99*	*3,05*	***1,17***			
		Branş Öğretmeni	*101*	*2,93*	***1,04***	***198***	***-1,81***	,07
	Sp Eğitimi Alma	Eğitim Alan	*43*	*2,86*	***,91***			
		Eğitim Almayan	*157*	*2,77*	***1,16***	***198***	***0,46***	,64

*: p<.05

Tablo 18'de görüldüğü gibi, "Stratejik planda belirlenen okulun zayıf yanları ve tehditler uygulamada göz ardı edilmektedir" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri ile cinsiyet [$t_{(198)}$ =-1,86; p>.05], okul türü [$t_{(198)}$ =-1,83; p>.05], branş [$t_{(198)}$ =-1,81; p>.05] ve stratejik planlama ile ilgili eğitim alma [$t_{(198)}$ =0,46; p>.05] değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Araştırmaya katılan sınıf ve branş öğretmenlerinin stratejik planlama uygulamaları boyutlarından, kurumsal yapının uygunluğu ile stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci, boyutlarına ilişkin görüşlerinin kıdem değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin yapılan varyans (Anova) analizi sonuçları Tablo 19 ve Tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 19: Kurumsal Yapının Uygunluğu Boyutunda Katılımcı Görüşlerinin Kıdem Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

	Kıdem	***n***	$\overline{X}$	***ss.***	***KT***	***sd.***	***KO***	***F***	***p***
Kurumsal Yapının Uygunluğu Boyutuna İlişkin Görüşler	1-5 yıl	122	2,32	,76					
	6-10 yıl	49	2,28	,87					
	11-15 yıl	14	2,67	,75	119,36	196	0,60	1,00	0,39
	16 yıl ve üzeri	15	2,45	,56					

*: p<.05

Tablo 19'da görüldüğü üzere, sınıf ve branş öğretmenlerinin okullarda kurumsal yapının uygunluğu boyutuna yönelik görüşleri [F=1,00; p>.05] arasında kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 20: Stratejik Plan Hazırlama ve Uygulama Süreci Boyutunda Katılımcı Görüşlerinin Kıdem Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

	Kıdem	***n***	$\overline{X}$	***ss.***	***KT***	***sd.***	***KO***	***F***	***p***
Stratejik Plan Hazırlama ve Uygulama Süreci Boyutuna İlişkin Görüşler	1-5 yıl	122	2,33	,67					
	6-10 yıl	49	2,10	,67					
	11-15 yıl	14	2,25	,55	84,97	196	0,43	1,69	0,17
	16 yıl ve üzeri	15	2,41	,59					

*: p<.05

Tablo 20'de görüldüğü gibi, sınıf ve branş öğretmenlerinin okullarda stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci boyutuna ilişkin görüşleri [F=1,69; p>.05] arasında kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir.

ISSN:1305-2020

Stratejik plan uygulamalarında karşılaşılan sorunlar boyutunun maddelerinin kıdem değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin yapılan varyans analizi (Anova) sonuçları tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 21:"Okul personeli stratejik planlama çalışmalarına duyarsızdır." Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Kıdem Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

	Kıdem	*n*	$\overline{X}$	*ss.*	*KT*	*sd.*	*KO*	*F*	*p*
Okul personeli stratejik	1-5 yıl	*122*	*3,09*	1,07					
planlama çalışmalarına	6-10 yıl	*49*	*3,35*	1,12					
duyarsızdır.	11-15 yıl	*14*	*2,64*	,92	220,32	196	1,12	1,78	0,15
	16 yıl ve üzeri	*15*	*3,00*	,75					

*: p<.05

Tablo 21'de görüldüğü gibi, "Okul personeli stratejik planlama çalışmalarına duyarsızdır" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri [F=1,78; p>.05] arasında kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 22:"Stratejik planın geliştirilmesine yeterli zaman ayrılamamaktadır."Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Kıdem Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

	Kıdem	*n*	$\overline{X}$	*ss.*	*KT*	*sd.*	*KO*	*F*	*p*
Stratejik planın	1-5 yıl	*122*	*2,98*	1,03					
geliştirilmesine yeterli	6-10 yıl	*49*	*3,06*	1,19					
zaman	11-15 yıl	*14*	*2,71*	1,06	228,33	196	1,16	1,32	0,26
ayrılamamaktadır.	16 yıl ve üzeri	*15*	*3,02*	1,08					

*: p<.05

Tablo 22'de görüldüğü gibi, "Stratejik planın geliştirilmesine yeterli zaman ayrılamamaktadır" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri [F=1,32; p>.05] arasında kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 23:"Çalışanlar stratejik planın uygulanacağına inanmazlar." Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Kıdem Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

	Kıdem	*n*	$\overline{X}$	*ss.*	*KT*	*sd.*	*KO*	*F*	*p*
Çalışanlar stratejik	1-5 yıl	*122*	*2,89*	1,10					
planın uygulanacağına	6-10 yıl	*49*	*3,22*	1,15					
inanmazlar.	11-15 yıl	*14*	*2,64*	1,08	238,13	196	1,21	1,52	0,21
	16 yıl ve üzeri	*15*	*3,00*	,84					

*: p<.05

Tablo 23'te görüldüğü gibi, "Çalışanlar stratejik planın uygulanacağına inanmazlar" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri [F=1,52; p>.05] arasında kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 24:"Yöneticiler okulda stratejik planlama uygulamalarını gerekli görmemektedir." Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Kıdem Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

	Kıdem	*n*	$\overline{X}$	*ss.*	*KT*	*sd.*	*KO*	*F*	*p*
Yöneticiler okulda	1-5 yıl	*122*	*3,22*	1,17					

ISSN:1305-2020

stratejik planlama	6-10 yıl	*49*	*3,14*	1,15					
uygulamalarını gerekli	11-15 yıl	*14*	*2,93*	,82	254,88	196	1,30	0,32	0,80
görmemektedir.	16 yıl ve üzeri	*15*	*3,27*	1,03					

*: p<.05

Tablo 24'te görüldüğü gibi, "Yöneticiler okulda stratejik planlama uygulamalarını gerekli görmemektedir" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri [F=0,32; p>.05] arasında kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 25:"Stratejik planlar hazırlanırken çevrenin ve okulun koşulları göz ardı edilmektedir."Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Kıdem Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

	Kıdem	***n***	$\overline{X}$	***ss.***	***KT***	***sd.***	***KO***	***F***	***p***
Stratejik planlar	1-5 yıl	*122*	*2,96*	1,19					
hazırlanırken çevrenin	6-10 yıl	*49*	*3,27*	1,23					
ve okulun koşulları göz	11-15 yıl	*14*	*3,07*	,99	277,27	196	1,41	0,78	0,50
ardı edilmektedir.	16 yıl ve üzeri	*15*	*3,00*	1,13					

*: p<.05

Tablo 25'te görüldüğü gibi, "Stratejik planlar hazırlanırken çevrenin ve okulun koşulları göz ardı edilmektedir" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri [F=0,78; p>.05] arasında kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 26:"Stratejik planlarda okulun sahip olduğu güçlü ve zayıf yanları gerçekçi bir şekilde belirlenememektedir."Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Kıdem Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

	Kıdem	***n***	$\overline{X}$	***ss.***	***KT***	***sd.***	***KO***	***F***	***p***
Stratejik planlarda okulun	1-5 yıl	*122*	*2,91*	1,21					
sahip olduğu güçlü ve zayıf	6-10 yıl	*49*	*3,14*	1,27					
yanları gerçekçi bir şekilde	11-15 yıl	*14*	*3,21*	1,25	294,76	196	1,50	0,69	0,55
belirlenememektedir.	16 yıl ve üzeri	*15*	*2,80*	1,14					

*: p<.05

Tablo 26'da görüldüğü gibi, "Stratejik planlarda okulun sahip olduğu güçlü ve zayıf yanları gerçekçi bir şekilde belirlenememektedir" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri [F=0,69; p>.05] arasında kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 27:"Stratejik planda belirlenen okulun zayıf yanları ve tehditler uygulamada göz ardı edilmektedir."Maddesine İlişkin Katılımcı Görüşlerinin Kıdem Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

	Kıdem	***n***	$\overline{X}$	***ss.***	***KT***	***sd.***	***KO***	***F***	***p***
Stratejik planda belirlenen	1-5 yıl	*122*	*2,75*	1,11					
okulun zayıf yanları ve	6-10 yıl	*49*	*2,94*	1,24					
tehditler uygulamada göz	11-15 yıl	*14*	*2,71*	,72	245,73	196	1,25	0,38	0,76
ardı edilmektedir.	16 yıl ve üzeri	*15*	*2,73*	1,03					

*: p<.05

ISSN:1305-2020

Tablo 27'de görüldüğü gibi, "Stratejik planda belirlenen okulun zayıf yanları ve tehditler uygulamada göz ardı edilmektedir" maddesine ilişkin katılımcıların görüşleri [F=0,38; p>.05] arasında kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde; ilkokul ve ortaokullarda görev yapan öğretmenler, okulların kurumsal yapısının stratejik planlamaya tam anlamıyla uygun olmadığını düşünmektedirler. Bu durumun, yöneticilerin stratejik planlama konusundaki bilgilerinde, stratejik planlama konusunda alınan rehberlik ve danışmanlık hizmetinde, okulun stratejik planlama çalışmalarına uygun işleyişle yönetiminde ve stratejik planlama politikasında var olan eksikliklerden kaynaklandığı belirlenmiştir. Bu bulgu; Yelken, Kılıç ve Üredi (2010) ile Ayrancı (2013) tarafından yapılan araştırmaların sonucunda, araştırmaya katılan yöneticilerin stratejik planlama kavramını doğru olarak algıladıkları ve amaçlar hakkında yeterli bilgiye sahip oldukları bulgusuyla örtüşmemektedir. Sadece okul yöneticileriyle yapılan bu çalışmalar, sürece öğretmenlerin dahil edilmediğini, yöneticilerin stratejik planlama çalışmalarını yönlendiren olmaktan çok kontrol edici oldukları düşüncesini doğurmaktadır. Bu düşünce Yolcu (2014) tarafından yapılan araştırma sonucunda ulaşılan stratejik planlama sürecinin başarıya ulaşmasında yöneticilerin yönetim yaklaşımlarının büyük önem arz ettiği ve planlama çalışmaları yapılırken tüm çalışanların bilgilendirilmesi ve katılım göstermesi gerektiği sonucuyla örtüşmektedir.

Okullarda stratejik plan hazırlama ve uygulama sürecinde önemli aksaklıklar olduğu saptanmıştır. Okulda stratejik planlamanın gerçekleşebilmesi için tüm paydaşların rol alması gerekirken, çalışanların planlama çalışmalarına istekli olarak katılmadıkları, planlama sürecinde gerçekçi hedeflerin belirlenemediği, kapsamlı bir durum analizinin olmadığı, planlama öncesi hazırlıkların yapılmadığı ve planların sürekli değişimlere hazır tutularak revize edilmediği belirlenmiştir. Okulun en önemli paydaşlarından olan velilerin ve öğrencilerin planlama sürecine katılımlarında yetersizlikler olduğu saptanmıştır. Benzer olarak, Memduhoğlu ve Uçar (2012) tarafından yapılan araştırmada da okulda stratejik plan hazırlama ve uygulama sürecine çalışanların katıldığı görüşüne katılımcılar orta düzey yanıtını verirken, veliler ve öğrencilerin sürece katıldıkları görüşü en az katılım gösterilen

ISSN:1305-2020

bulgular olmuşlardır. Bu durum, eğitim kurumlarında stratejik planlamanın etkili olması için planlama sürecinde paydaşlar arası iletişimin iyi seviyede olmasının önemine değinilmesinin gerekliliğini göstermektedir. Araştırmanın bu bulgusundan farklı olarak da Yolcu (2014) ile Işık ve Aypay (2004) tarafından yapılan araştırmaların sonucunda ortaya konan, planlama çalışmalarının benimsendiği ve üyelerin istekli olarak planlama etkinliklerine katıldıkları sonucuyla örtüşmemektedir.

Öğretmenler, okullarda stratejik planlama uygulamalarında ise, okul personelinin okulda stratejik planlama uygulamalarına duyarsız kaldıklarını, stratejik planın geliştirilmesine gereken zamanın ayrılmadığını, stratejik planlar hazırlanırken çevrenin ve okulun koşullarının dikkate alınmadığını, okulun güçlü ve zayıf yanlarının gerçekçi bir şekilde belirlenmediğini, belirlenen tehditlerin uygulamada göz ardı edildiğini düşünmektedirler. Çalışanlar okul tarafından hazırlanan stratejik planın etkin bir biçimde uygulanacağına inanmadıklarından, yapılacak planlamanın etkili olamayacağı düşünülmektedir. Bu bulgu, Dökmeci (2010) ile Kocatepe (2010) tarafından yapılan araştırmalarda öğretmen ve yöneticilerin stratejik planlamaya karşı olumlu tutum içerisinde oldukları sonuçlarıyla örtüşürken, Çetin (2012) tarafından yapılan araştırma sonucu ulaşılan okul çalışanlarının okullarda yürütülen stratejik planlama çalışmalarını genel olarak destekledikleri sonucuyla örtüşmemektedir. Bu durum, mevcut eğitim sisteminde uygulanan stratejik planlama çalışmalarında paydaşlara verilen rehberlik ve danışmanlık hizmeti ile hizmet içi eğitim seminerleri arasında farklılıklar yaşandığını ve stratejik planlama algısının eğitim kurumlarında farklılıklar gösterdiğini düşündürmektedir.

Araştırmanın kurumsal yapının uygunluğu ile stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci boyutunun sonucunda sınıf ve branş öğretmenleri okullardaki mevcut stratejik planlama uygulamalarını düşük seviyede olumlu değerlendirdiklerinden, okullarda stratejik planlama uygulamalarında önemli eksiklikler ve olumsuzluklar olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, Çalık (2003), Memduhoğlu ve Uçar (2012) tarafından yapılan araştırmaların sonucunda okullarda stratejik plan hazırlama ve uygulama sürecinin istenilen düzeyde iyi işlemediği bulgusuyla da örtüşmektedir. Bu sonuçlar okullarda stratejik planlama çalışmalarının etkin bir biçimde yapılamadığını, planlama çalışmalarına katılan uygulamacılar tarafından gerçekçi çalışmalar yapılamadığını ve planlamanın sadece yasal bir zorunluluk olarak görüldüğünü düşündürmektedir.

Stratejik plan uygulamalarında karşılaşılan sorunlar boyutunda maddelerin tek tek değerlendirilmesi sonucu okul personellerinin stratejik planlama çalışmalarına duyarsız

ISSN:1305-2020

oldukları, planlama uygulamalarına inançlarının az olduğu, yöneticilerin planlama çalışmalarına gereken önemi vermedikleri, planlama çalışmalarına yeterli zaman ayrılmadığı, mevcut kaynakların istenilen şekilde kullanılmadığı ve okul için belirlenen tehditlerin planlamada göz ardı edildiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu bulgu, Bulut (2014) tarafından yapılan araştırma sonucu ortaya çıkan mevcut stratejik planlama uygulamalarının amacına uygun olarak yürütülmediği bulgusuyla örtüşmektedir. Bu durum, okulların stratejik planlama uygulamalarında birçok sorunla karşılaştığını göstermekte ve bu sorunların çözülmesi ile stratejik planlama çalışmalarının amacına ulaşabileceğini düşündürmektedir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda, özellikle erkek öğretmenlerin, kadın öğretmenlerden daha çok eğitim kurumlarında hazırlanan stratejik planlarda çevrenin ve okulun şartlarının göz ardı edildiğini düşündükleri sonucuna varılmıştır. Benzer şekilde stratejik planlarda okulun güçlü ve zayıf yanlarının gerçekçi olarak belirlenemediği sonucu ortaya çıkmıştır. Yine bu görüşe, erkek öğretmenler kadın öğretmenlerden, ortaokulda görev yapan öğretmenler ilkokulda görev yapan öğretmenlerden; branş öğretmenleri de sınıf öğretmenlerinden daha fazla sorun olduğu değerlendirmelerinde bulunmuşlardır. Bu bulgu Çalık (2003) tarafından yapılan araştırma sonucu ortaya çıkan okulların stratejik planlama konusunda birçok yetersizlik bulunduğu bulgusuyla örtüşmektedir.

Kurumsal yapının uygunluğu boyutunda 11-15 yıl, stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci boyutunda 16 yıl ve üzeri kıdemde olanlar diğer kıdem yıllarında bulunanlara göre daha olumlu değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Bu bulgu, Türk ve Ünsal (2009) tarafından yapılan araştırma sonucu ortaya çıkan stratejik planlama uygulamalarında kıdem değişkenine farklılık oluşturduğu sonucuyla örtüşmektedir. Kıdem yılı arttıkça stratejik planlama uygulamalarına ilişkin görüşlerin olumlu olduğunu söylemek mümkündür. Ancak bu bulgu Kocatepe (2010) tarafından yapılan araştırma sonucu kıdemin artmasıyla stratejik planlama uygulamalarına ilişkin tutumun azaldığı sonucuyla örtüşmemektedir. Stratejik plan uygulamalarında karşılaşılan sorunlar boyutunda bulunan maddeler incelendiğinde ise 6-10 yıl kıdemdekilerin daha fazla sorun olduğunu belirtmeleri dikkat çeken bir bulgudur.

Yapılan araştırmada, stratejik planlama uygulamalarında; kurumsal yapının uygunluğu boyutu ile stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci boyutunda erkek öğretmenler, kadın öğretmenlerden; ortaokulda görev yapan öğretmenler, ilkokulda görev yapan öğretmenlerden; branş öğretmenleri, sınıf öğretmenlerinden ve stratejik planlama konusunda eğitim alan öğretmenler, bu konuda eğitim almayan öğretmenlere göre daha olumlu değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Stratejik planlama uygulamalarında karşılaşılan sorunlar boyutunda da yine

ISSN:1305-2020

erkek öğretmenler, kadın öğretmenlerden; ortaokulda görev yapan öğretmenler, ilkokulda görev yapan öğretmenlerden; branş öğretmenleri, sınıf öğretmenlerinden ve stratejik planlama konusunda eğitim alan öğretmenler, bu konuda eğitim almayan öğretmenlere göre daha fazla sorunla karşılaşıldığı değerlendirmelerinde bulunmuşlardır.

ÖNERİLER

Stratejik planlamanın hakkında okulun paydaşlarına yapılacak rehberlik ve danışmanlık hizmeti yanında özellikle verilecek hizmet içi eğitim seminerleri bu konunun önemine vurgu yapılmasını sağlayacaktır. Paydaşların (yönetici, öğretmen, öğrenci, veli) stratejik planlama hakkında yeterince bilgi sahibi olmaları planlama sürecinde aktif katılımlarını sağlayabilir.

Her okul, stratejik planını durum analizi yaparak, gerçekçi hedefler belirleyerek, çevrenin ve okulun mevcut koşullarını dikkate alarak, güçlü ve zayıf yanlarını gerçekçi bir şekilde belirleyerek stratejik planlama yapmalı ve uygulamada mevcut eğitim koşullarına uygun şekilde sürekli revize etmelidir.

Yapılan bu nicel çalışma yanında, nitel bir çalışma yapılarak araştırma sonuçları karşılaştırılabilir. Özel eğitim kurumları ve ortaöğretim kurumları yanı sıra eğitim kurumlarının diğer önemli paydaşları (yönetici, veli, öğrenci) araştırmaya dâhil edilerek çalışma genişletilebilir.

Makalenin Bilimdeki Konumu

Eğitim Yönetimi Denetimi Ekonomisi ve Planlaması ABD

Makalenin Bilimdeki Özgünlüğü

Bu araştırmada, İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin okullardaki yapılan stratejik planlama uygulamalarına ilişkin görüşlerinde, kurumsal yapının uygunluğu, stratejik plan hazırlama ve uygulama süreci,stratejik plan uygulamalarında karşılaşılan sorunlar boyutlarındaki cevapları değerlendirilmeye alınmıştır. Bu yönüyle ortaya çıkan sonuçlar literatüre katkı sağlamasının yanı sıra öğretmen yetiştirmede alınabilecek önlemler hakkında da ilgililere fikir verici bir niteliktedir. Ülkemizde konu ile ilgili çalışmalar çok yeni olmasından bu tür bir çalışmaya çok az rastlanmaktadır

KAYNAKÇA

Acar, E. (2007): ‘ Yarı Resmi Bir Örgütte Stratejik Planlama Uygulaması: Aydın Ticaret Odası

Örneği‘, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

ISSN:1305-2020

Ayrancı, G. (2013). *Okul yöneticilerinin stratejik planlama ve uygulama süreçlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi (Kadıköy ilçesi örneği).* Yüksek Lisans Tezi: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Bayraktar, B. B., Yıldız, A. K. (2007): 'Kurumsal Bilginin Stratejik Planlama Sürecinde Kullanılması:
Bir İlçe Belediyesi Örneği,' Bilgi Dünyası, 8(2): 280-296.

Bulut, H. (2014). *Yöneticilerin Milli Eğitim Bakanlığı stratejik planlama uygulamalarına yönelik değerlendirmeleri (Tekirdağ ili örneği).* Yüksek Lisans Tezi: Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Çelik, V. (1994). Etkili Bir Okul İçin Stratejik Yönetim. Ankara. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 18(93), 30.

Çetin, H. (2012). *Eğitim kurumlarında stratejik planlama bilinç düzeyi ve stratejik yönetimde karşılaşılan sorunlar: Denizli ilinde bir araştırma.* Doktora Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Isparta.

Çalık, T. (2003). Eğitimde stratejik planlama ve okulların stratejik planlama açısından nitel değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi,* 11(2), 251-268.

Devlet Planlama Teşkilatı [DPT]. (2006). *Kamu Kuruluşları İçin Stratejik Planlama Kılavuzu*. Ankara.7-8.

Dökmeci, Y. (2010). İlköğretim okullarında stratejik planlama (Uşak ili örneği). Yüksek Lisans Tezi: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Durna, U. & Eren, V. (2002). Kamu Yönetiminde Stratejik Yönetim. *Ankara. Amme İdaresi Dergisi*, 35(1), 55-75.

Eren, E. (2000): 'İşletmelerde Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası,' Beta Basım Yayım, Genişletilmiş 5.Baskı, İstanbul.

Güçlü, N. (2003): 'Stratejik Yönetim," G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23 (2): 61-85.

Gülşen, H. A. (2013). *Stratejik planlama ve uygulanabilirliği: Milli Eğitim Bakanlığı örneği.* Yüksek Lisans Tezi. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Çankırı.

Gürer, H. (2006), Stratejik plânlamanın temelleri ve Türk kamu yönetiminde uygulanmasına yönelik öneriler. *Sayıştay Dergisi*, 63, 91-105.

Işık, H. &Aypay, A. (2004). Eğitimde Stratejik Plan Geliştirme Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar: Çanakkale İlinde Yapılan Bir İnceleme. Ankara. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3), 349-363.

ISSN:1305-2020

Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Kocatepe, Ş. (2010). *Eğitimde stratejik planlama ve toplam kalite yönetimi uygulamalarının okul yöneticileri tarafından algılanması.*Yüksek Lisans Tezi: Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Küçüksüleymanoğlu, R. (2007). İlköğretim örgütlerinde stratejik planlama süreci: bir örnek olay incelemesi.*Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 2(1).

Memduhoğlu, H. B. & Uçar, İ. H. (2012). Yönetici ve öğretmenlerin stratejik planlama algısı ve okullarda mevcut stratejik planlama uygulamalarının değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 23, 234-256.

Milli Eğitim Bakanlığı, [MEB], (2009). Strateji Geliştirme Başkanlığı Eğitimde Stratejik Planlama "Makaleler". Ankara: MEB Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı, [MEB], (2009b). *Strateji Geliştirme Başkanlığı 2010 - 2014 Stratejik Planı.*Ankara: MEB Yayınları.

Türk, E. & Ünsal, N. (2009). Milli Eğitim Bakanlığı üst düzey yöneticilerin stratejik planlama konusundaki görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi, 181*, 222-239.

Özçam, E. (2007): 'Büyük İşletmelerde Stratejik Planlama ve Konuya İlişkin Bir Araştırma,' Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Sütçü, O. (2008): 'Stratejik Liderlik,' Yüksek Lisans Projesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.

Yelken, Y. T., Kılıç, F. & Üredi L. (2010). Stratejik planlama uygulamalarına ilişkin ilk ve orta öğretim okul müdürlerinin görüşleri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi,* 1, 38-50.

Yılmaz, K. (2003). Kamu kuruluşları için stratejik planlama uygulaması. *Sayıştay Dergisi, 51-52,* 67-86.

Yolcu, K. (2014). *Stratejik planlama olgusunun ortaöğretim kurumlarında algılanışı: Bartın ili örneği.* Yüksek Lisans Tezi. Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Karabük.